

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2023

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT**COURSE – IX****[Vedāᅅga and Allied Literature]**

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्।

1. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं प्रदेयम्। 6×2=12
 - a) पूर्वपक्षमुपस्थाप्य वेदस्य लक्षणं प्रमाणञ्च ऋग्वेदभाष्यभूमिकानुसारेण प्रदर्शयेताम्।
 - b) ब्राह्मणगतानां विधिभागानां प्रामाण्यमस्ति न वेति सोपपत्तिकं सायणभाष्यरीत्या विचार्यताम्।
 - c) वेदापौरुषेयत्वं सायणभाष्यभूमिकामनुसृत्य साधक-बाधक-युक्तिभ्यां प्रतिपाद्यताम्।
2. निम्नोद्धृतेषु सूत्रेषु द्वयोः व्याख्या कार्या। 4×2=8
 - a) अचेतनेऽर्थबन्धनात्।
 - b) अभिधानेऽर्थवादः।
 - c) सतः परमविज्ञानम्।
3. अधोनिर्दिष्टयोः प्रश्नयोः एकस्य उत्तरं प्रदेयम्। 6×1=6
 - a) यास्कोक्तरीत्या निघण्टुशब्दस्य व्युत्पत्तिः सविस्तरं निरूप्यताम्।

[Turn over

- b) निरुक्तोक्तदिशा षड्भावविकाराः निरूपणीयाः।
4. अधःस्थितयोः निरुक्तसंदर्भयोः एकस्य व्याख्या रचनीया। 4×1=4
 - a) व्याप्तिमत्त्वात्तु शब्दस्य।
 - b) उच्चावचाः पदार्था भवन्तीति गार्ग्यः।